Regional ekosystembaserad havsförvaltning i Sverige

Uppstartsmöte Stockholms Skärgård
Den 2 september 2021

Agendan idag

- Inledning
- Check-in.
- Presentation av initiativet. HaV och Länsstyrelsen.
- Gruppsamtal 1: Dialog om angelägna perspektiv och frågor.
- Gruppsamtal 2: Identifiera viktiga aktörer
- Nästa steg. Avslutning

Deltagande organisationer 2021.09.02

Leader Stockholmsbygd, Insamlingsstiftelsen Initiativ Utö, Nynäshamns kommun, Länsstyrelsen Stockholm, Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län, Visit Roslagen, Svenska Brasserier, Havsnätverket Ost, Gothenburg University, Region Stockholm, Nacka kommun, Stockholms Ornitologiska Förening, Värmdö kommun, SGU, HaV, Swedish Pelagic Federation PO, SIKO, Havs- och vattenmyndigheten, Grönskärs fiskevårdsområde, Stockholms stad, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund, Stockholms läns fiskareförbund, Sveriges Organiserade Fiskeguider, Initiativ Utö, Stockholms universitet, Östra Svealands Fiskevattenägareförbund, Nordiska skärgårdssamarbetet, SLU

“Our comparative study revealed that attempts to implement EBM via wholesale reform have been unsuccessful, unsustainable, or counterproductive in the three countries. The reflections provided by the study confirmed the need for a new theory of ‘relational EBM’, which focuses on enabling inclusive processes, practices and institutions.”

“As an alternative view, we suggest that EBM should be seen as an **ongoing and relational, human-driven process of iteration, adaptation, reflection and reform.”**

Hooks and Anchors for Relational Ecosystem-Based Marine Management
Marine Policy, 2021
Elizabeth J Macpherson, Stephen Urlich, Hamish Rennie Hamish Rennie, Adrienne Paul, Karen Fisher, Laura Braid, Julia Torres Ventura, Eric Jorgensen

Regional ekosystembaserad havsförvaltning i Sverige

Uppstartsmöte Stockholms Skärgård
Den 2 september 2021

Havs och Vatten myndigheten

20210326

Ekosystembaserad havsförvaltning – vad?

Havs och Vatten myndigheten

- Ta del av och beakta lokala perspektiv och lokal kunskap
- Utgår från ekosystemets gränser
- Innefatta hållbarhetsdimensionerna: ekologiska, ekonomiska och sociala
- Beslut vilar på vetenskaplig kunskap:
  Om data saknas ska försiktighetsprincipen användas

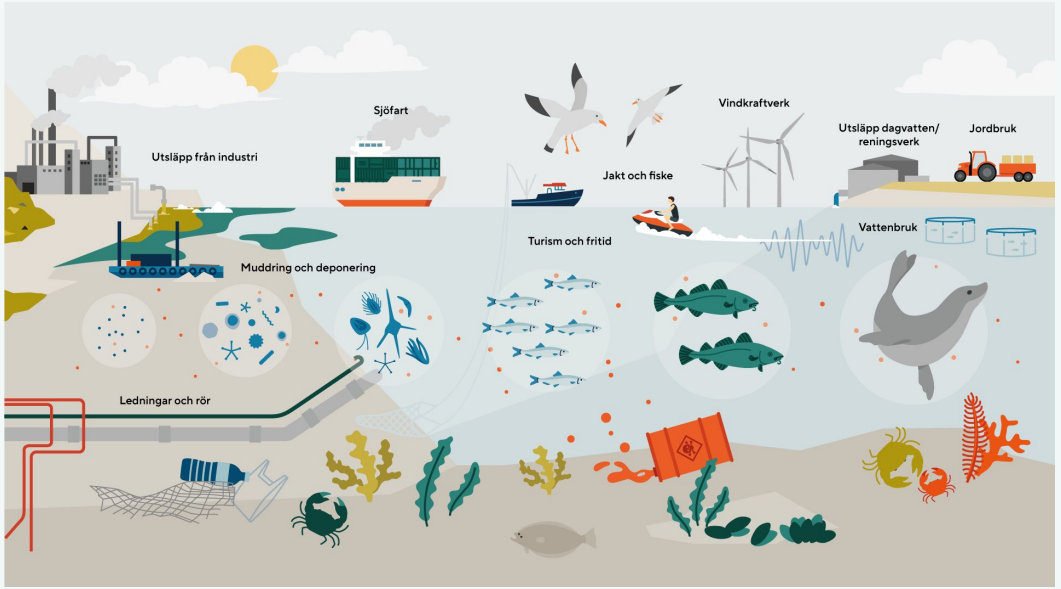

Regional ekosystembaserad havsförvaltning- hur?

Havs och Vatten myndigheten

- 3 områden: med olika förutsättningar och ekosystem
- Skapa en starkare länk från lokalt – regionalt- nationellt – EU
- Lokala projektledare
- Utforma underlag tillsammans

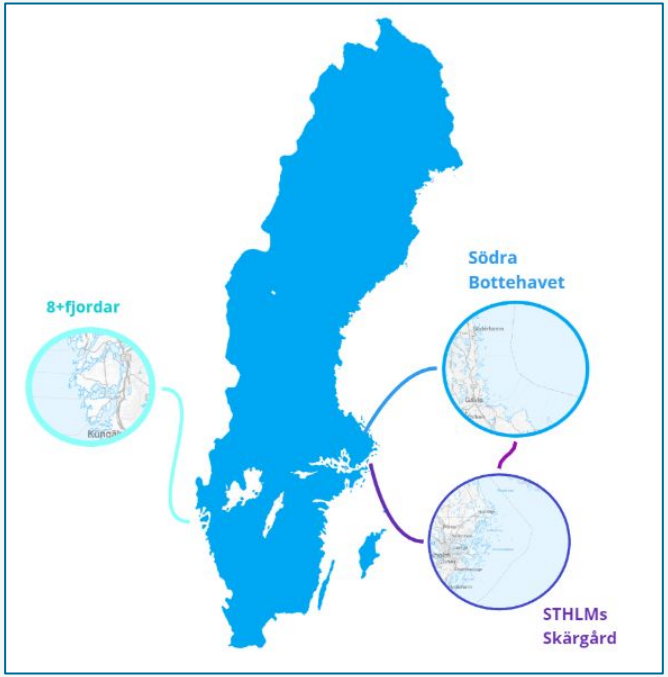

Länstyrelsen Stockholm - Gustav Almqvists presentation

Länsstyrelsens engagemang

Miljö
Landsbygd (fiske)
Hållbar tillväxt (regional utveckling, skärgårdsfrågor)
Länsstyrelsens nätverk
Internationella samarbeten (Helcom, Retrout)
Exekutiva skärgårdskommitten
Regionala skärgårdsrådet (Regionen)
Nordiska skärgårdssamarbetet

Länsstyrelsen Stockholm

Olika förvaltningsskalor

- EU
- Nationell
- Regional
- Länsstyrelserna ↔ Havs & Vattenmyndigheten

Exempel på teman där detta ingår:
Fiske (Gemensamma fiskeripolitiken)
Restaurering av livsmiljöer (habitat)
Områdesskydd (permanent/tidsbegränsade)

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsen syfte och mål

- Koppla kust, rinnande vatten och utsjö
- Inkludera miljöaspekteter i annan verksamhet (exv besöksturism)
- Resursens väl och ve först…

Länsstyrelsen Stockholm

Länstyrelsen Stockholm - Gustav Almqvists presentation

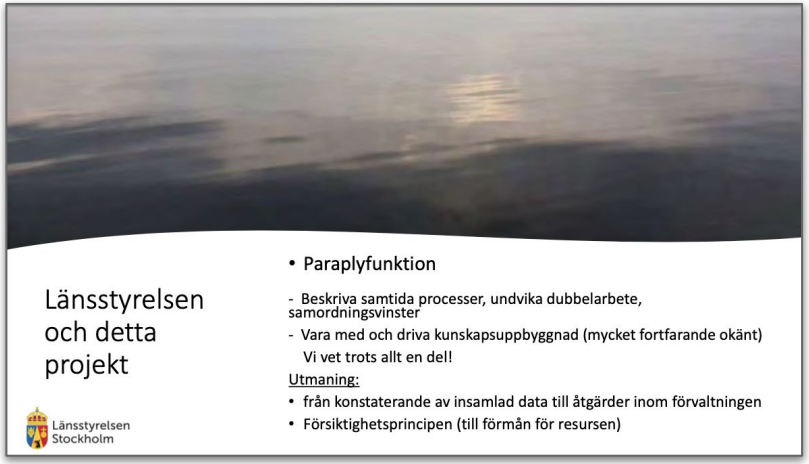

Översikt över processen

Processgrupp

24 sept
10.30-12.00

12 okt
10.00-11.30

Aktörsforum

2 sept
16.00-18.00

27 okt
13.00-16.00
(lunch från 12:00)

29 nov
14.00-17.00

Arbets- och projektgrupper

(utifrån olika intressenters initiativ - kan handla om sakfrågor eller om hur samverka och dialog bättre)

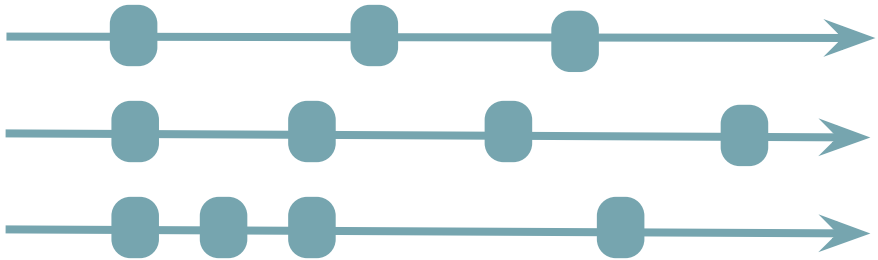

Lära och medskapa vägen framåt: EBHF

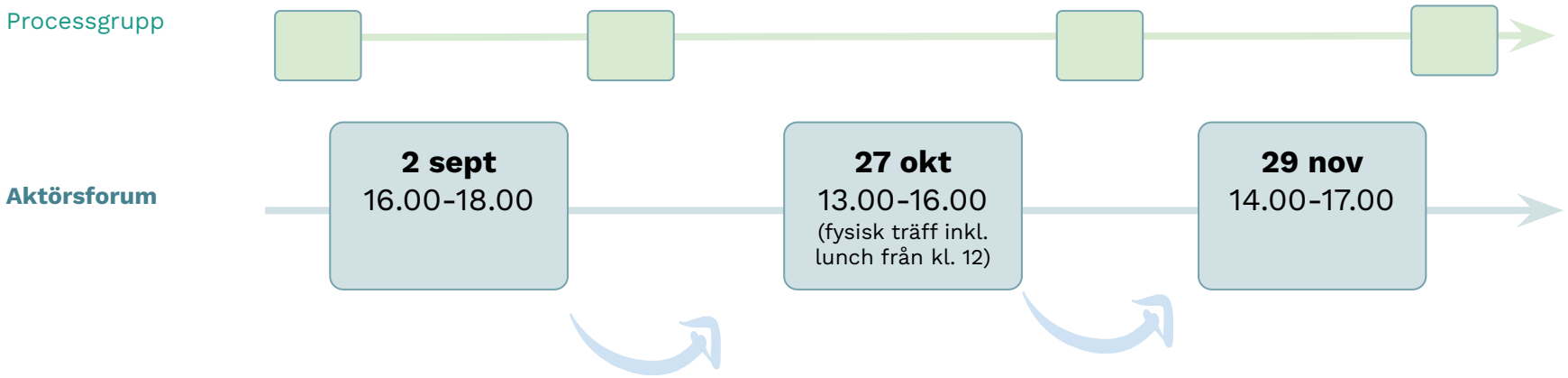

Stöd för arbetet

Digital samarbetsyta

Lokal projektledare

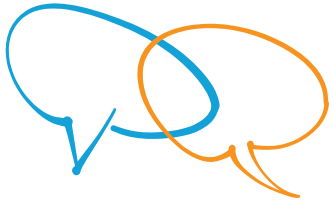

Angelägna perspektiv och frågor

- Kort runda där alla delar omedelbara tankar. Max 1 min/person
- Öppet samtal, ca 15 min

- Hjälps sedan åt att anteckna/fånga frågor på er grupps anteckningssida i dokumentationen

- Ni får meddelande när det är 5 respektive 1 minut kvar.

Hur ska vi tillsammans kunna förbättra förbättra havsmiljön i Stockholms skärgård?

Vilka frågor är det viktigt att vi arbetar med i det här sammanhanget?

Samling av frågor och teman v 1 - sid 1

1. Fiskefrågor

Pågår arbete med ekosystembaserade förvaltningsplaner för fisk avseenden Hjälmaren, Mälaren och Stockholms skärgård-den senare bör bli en del av detta arbete

Mer än bara fisket som påverka fiskbeståndet - muddring och andra ingrepp som kan har stora påverkan.

Viktig att engagera ungar och andra grupper som kan nyttja fiskeresursen

Hur kan man få rull på lokal projekt att nyttja tång, vass, “skräpfisk” - “hållbar nyttjande av kust- och havsresurser

Fiskefrågan är en bra ingång för regionen. Behöver hitta rollen. .

Vi behöver yrkesfiskare som kan nyttja den lokala resurser som är fisk. inte minst i kristider.

Flödesanalyser av fisket ska genomföras

Fiskefrågan? Obalansen ekosystemet..
Obalans hos aktören. Det finns en frustration hos mindre aktörer.
FÖr i tiden hade mindre aktörer mer och säga till om, men intressets tappar.
Det slutar att det är myndighetesbeslut.

Det behövs ett långsiktigt perspektiv för om problem

Konflikt: Viktiga livsmiljöer för fisk och fågel vs båtliv/strandexpla otering

Om det ska vara EBF är det svårt att tillgodose alla aktörers behov. Är det verkligen bäst för fiskbese

Koppla förvaltningsplaner för fisk i Mälaren, Hjälmaren och STO Skärgård till pilotområdets åtgärder och genomfröande

Pelagiska storskaliga fisket bidrar inte till fisk i Sverige som det lokala yrkesfisket kan göra

Hur kan man skapa förutsättningar för ett hållbart lokalt yrkesfiske

Är MSY den bästa lösningen? Vi tar fortfarande stora rovfiskar som behövs

Hur kan vi lyckas att flytta ut trålgränsen

VIktigt att ha med att det är skillnad mellen salt - och sötvattenfsikar.. Oror för tipping point

Fisket, kritisk mot storskaligt fiske, påverkar även innerskärgården
Omodernt bränsle i skärgården
Grå och svartvatten, förlegad Ballast Kommission.
Sjötrafik i grunda vikar och den uppgrumling som sker i och med det. Ankring i grunda vikar blir sår på havsbottnar, gäller naturhamnar

Sociala och kulturella arvet som fisket medför är hotat.

Samling av frågor och teman v 1 - sid 2

2. Om projektet

bottom up perspektivet är viktigt ...

Det är viktigt att får en politisk förankra. Politiker behöver vara delaktiga i projektet.

Bra med helhetsgrepp kring flera belastningar.

vad är viktigt för projektet: identifiera frågor som kan påverkas (t.ex. genom regional/nationell lagstiftning) eller som kan vara viktigt för förvaltningen av Stockholms skärgård men som kan delvis inte påverkas (t.ex. faller under EU lagstiftning)

Koppla på pågående projekt och initiativ kring tex övergödning

Tydligt målsättning

Hur får vi driv i temagrupperna?

Låt projektet ta tid.

Viktigt att alla inte bara ser till sina hjärtefrågor. Fokus på havsmiljön

Allt blir så försenad, ingen vågar ta beslut utan ordentligt forskningsunderlag och då kan bli försent.

Hur få till en hållbar besöksnäring flera månader i året

Mål om ekonomisk och ekologisk hållbarhet är viktig

Klimatförändringar, ökad bräddning, utsläpp farliga ämnen, erosion osv..

4. Hållbarhet Klimat

Det är de sista 50 år som det inte funkar med ekosystemet! Var gör vi nu som vi inte gjorde för?

Varmare klimat - lokala åtgärder

3. Övriga teman

Säl och skarv problematiken.

Blue Growth

Sociala dimensionen och förstå dess möjligheter

Forskningen har stort betydelsen. Om någon larmar, ser något ut i havsmiljön.

Någon kommer vara förlorare om vi ska lösa detta och det gäller att ha ett öppet samtal med alla som är inblandade

Vattnet från reningsverk hur bra är det? Avloppsfrågan, enskild också.

Varför bli det mer tång än vanligt som sköljas upp på stranden?

Samling av frågor och teman v 1 - sid 3

6. Skydd vs turism

Det behövs översyn av regler för skyddade områden för at stärka skyddet vid behov

Idé: det finns delar av skärgården som inte nyttjas mycket idag. Relativt litet steg att ge ännu starkare skydd. Kanalisera besökstrycket till vissa platser, som redan är utbygda

Kan vi hitta nya anledningar till att skärgården bli i dåligt skick?

Skydd av viktiga fågelhabitat - häcknings, rast- och födosöksområden

Kunskapsbrist om grunda vikar. Här behövs försiktighetsprincip vid t ex exploateringsärenden, eftersom vi inte vet var de största värdena finns

Var restriktiv med att införa besöksservice i nya områden, för att inte öka besökstrycket

Områdesskydd är en viktig fråga. Behövs starkare skydd? Bland annat begränsad tillgänglighet.

5. Glesbygd

Skärgårdsfrågor, infrastruktur, besöksnäring, skolfrågan. Det finns många praktiska hinder för att flytta ut i skärgården.

Viktigt att skogsbruk, naturen och att det ska finnas en landsbyggd kvar i skärgården.

Utveckling och glesbyggdstrafik. Svår fråga att kombinera med hållbarhet.

Tycker att "Levande skärgård" är bara prat och ingen politisk beslut tas för att hjälpa skärgården. Ingen plan för bosättning av folk på skärgården. Viktig att jobba med den frågan.

Gentrifiering i skärgården, gamla näringar som försvinner helt osv.

7. Ekonomi

`Viktigt att visa på synergier mellan friska ekosystem och näringslivs-utveckling

Identifiera och åtgärda system fel i ekonomiska system som motverkar ekosystembaserad förvaltning..

Mål om ekonomisk och ekologisk hållbarhet är viktig

Alternativ utvecklad sortering

(Nya kategorier)

1. System - Synpunkter på dagens förvaltning
2. Pågående processer - fiske
3. Yrkesfiskets roll i Sthlms skärgård
4. Påverkan
5. Framtid/Utveckling
6. Naturvärden/Turism
7. Utveckling - Skärgårdsfrågor
8. Hållbar utveckling Sthlms Skärgård
9. Synpunkter på initiativet

Samling av frågor och teman v 2 - sid 1

System - synpunkter på dagens förvaltning

Hur kan vi lyckas att flytta ut trålgränsen

Är MSY den bästa lösningen? Vi tar fortfarande stora rovfiskar som behövs

Fiskefrågan? Obalansen ekosystemet..

Obalans hos aktören. Det finns en frustration hos mindre aktörer.

För i tiden hade mindre aktörer mer och säga till om, men intressets tappar.

Det slutar att det är myndighetsbeslut.

Forskningen har stort betydelsen. Om någon larmar, ser något ut i havsmiljön.

Pågående processer - fiske

Pågår arbete med ekosystembaserade förvaltningsplaner för fisk avseenden Hjälmaren, Mälaren och Stockholms skärgård-den senare bör bli en del av detta arbete.

Koppla förvaltningsplaner för fisk i Mälaren, Hjälmaren och STO Skärgård till pilotområdets åtgärder och genomförande

Flödesanalyser av fisket ska genomföras

Yrkesfiskets roll i Sthlms SKgrd

Pelagiska storskaliga fisket bidrar inte till fisk i Sverige som det lokala yrkesfisket kan göra

Hur kan man skapa förutsättningar för ett hållbart lokalt yrkesfiske

Sociala och kulturella arvet som fisket medför är hotat.

Vi behöver yrkesfiskare som kan nyttja den lokala resurser som är fisk. inte minst i kristider

Samling av frågor och teman v 2 - sid 2

Påverkan

Mer än bara fisket som påverka fiskbeståndet - muddring och andra ingrepp som kan har stora påverkan.

Fisket, kritisk mot storskaligt fiske, påverkar även innerskärgården

Omodernt bränsle i skärgården

Grå och svartvatten, förlegad Ballast Kommission.

Sjötrafik i grunda vikar och den uppgrumling som sker i och med det. Ankring i grunda vikar blir sår på havsbottnar, gäller naturhamnar

Vattnet från reningsverk hur bra är det? Avloppsfrågan, enskild också.

Viktigt att ha med att det är skillnad mellan salt - och sötvattensfiskar.. Oror för tipping point

Konflikt: Viktiga livsmiljöer för fisk och fågel vs båtliv/strandexplaotering

Varför bli det mer tång än vanligt som sköljas upp på stranden?

Säl och skarv problematiken.

Varmare klimat - lokala åtgärder

Framtid/ Utveckling

Viktig att engagera ungar och andra grupper som kan nyttja fiskeresursen

Det behövs ett långsiktigt perspektiv för om problem

Fiskefrågan är en bra ingång för region STHLM. Behöver hitta rollen.

Det är de sista 50 år som det inte funkar med ekosystemet! Var gör vi nu som vi inte gjorde för?

Klimatförändringar, ökad bräddning, utsläpp farliga ämnen, erosion osv..

Naturvärden/ Tursim

Idé: det finns delar av skärgården som inte nyttjas mycket idag. Relativt litet steg att ge ännu starkare skydd.

Kanalisera besökstrycket till vissa platser, som redan är utbygda

Kan vi hitta nya anledningar till att skärgården bli i dåligt skick?

Det behövs översyn av regler för skyddade områden för at stärka skyddet vid behov

Skydd av viktiga fågelhabitat - häcknings, rast- och födosöksområden

Var restriktiv med att införa besöksservice i nya områden, för att inte öka besökstrycket

Områdesskydd är en viktig fråga. Behövs starkare skydd?

Bland annat begränsad tillgänglighet.

Kunskapsbrist om grunda vikar. Här behövs försiktighetsprincip vid t ex exploateringsärenden, eftersom vi inte vet var de största värdena finns

Konflikt: Viktiga livsmiljöer för fisk och fågel vs båtliv/strandexploatering

Samling av frågor och teman v 2 - sid 3

Utveckling - Skärgårdsfrågor

Skärgårdsfrågor, infrastruktur, besöksnäring, skolfrågan. Det finns många praktiska hinder för att flytta ut i skärgården.

Viktigt att skogsbruk, naturen och att det ska finnas en landsbyggd kvar i skärgården.

Utveckling och glesbyggdstrafik. Svår fråga att kombinera med hållbarhet.

Tycker att "Levande skärgård" är bara prat och ingen politisk beslut tas för att hjälpa skärgården. Ingen plan för bosättning av folk på skärgården. Viktig att jobba med den frågan.

Gentrifiering i skärgården, gamla näringar som försvinner helt osv.

Hållbar utveckling STHLMS SKGRD

Hur kan man få rull på lokal projekt att nyttja tång, vass, "skräpfisk" - "hållbar nyttjande av kust- och havsresurser

Mål om ekonomisk och ekologisk hållbarhet är viktig

Hur få till en hållbar besöksnäring flera månader i året

Blue Growth

Identifiera och åtgärda system fel i ekonomiska system som motverkar ekosystembaserad förvaltning..

Viktigt att visa på synergier mellan friska ekosystem och näringslivs- utveckling

Synpunkter på initiativet

Om det ska vara EBF är det svårt att tillgodose alla aktörers behov. Är det verkligen bäst för fiskbestånd?

Någon kommer vara förlorare om vi ska lösa detta och det gäller att ha ett öppet samtal med alla som är inblandade

Det är viktigt att får en politisk förankra. Politiker behöver vara delaktiga i projektet.

Bra med helhetsgrepp kring flera belastningar.

vad är viktigt för projektet: identifiera frågor som kan påverkas (t.ex. genom regional/nationell lagstiftning) eller som kan vara viktigt för förvaltningen av Stockholms skärgård men som kan delvis inte påverkas (t.ex. faller under EU lagstiftning)

bottom up perspektivet är viktigt ...

Koppla på pågående projekt och initiativ kring tex övergödning

Hur får vi driv i temagrupperna?

Tydligt målsättning

Låt projektet ta tid.

Allt blir så försenad, ingen vågar ta beslut utan ordentligt forskningsunderlag och då kan bli försent.

Viktigt att alla inte bara ser till sina hjärtefrågor. Fokus på havsmiljön

Valbara teman - vem är viktiga att bjuda med framöver?

1. **Fiskefrågor**

- Naturvårdsverket
- Jägarförbundet
- Jordbruksverket
- Länsstyrelsen
- Regioner
- Kommuner
- Båtfolk
- Sportfiskare
- Yrkesfiskare
- HaV

2. **Om projektet**

- Projektledare

3. **Övriga teman**
-Båtfolket
-Mark, jakt och vattenrättsinnehavare
- Turism, allmänheten som besöker skärgården
- Turismnäringen
- Miljöpåverkan
- Experter - (presentera fakta om näringen)
- Belsutsfattande myndigheter

4. **Hållbarhet Klimat**
Ur biologiskt mångfald - borde ha med alla i projektet. Vem kan något om de minsta algerna?

5. **Glesbygd**
Hur får vi med politiker från skärgårds-kommunerna?

6. **Skydd vs turism**

- Svenska Båtunionen
- WWF
- Naturskyddsföreningen
- Politiker
- Svenska båtunionen;
- Naturskyddsföreningen?;
- Bred medverkan från turistnäringen;
- Föreningar som samlar boende, både fast och sommarboende

7. **Ekonomi**
- Politiker/beslutsfattare
- Myndigheter
- Handel
- Grossister
- Lokala aktörer (fiske, turismföretag etc.)
- Kommuner
- Intresse/branschorg. (STF, Stockholms läns fiskareförbund etc.)
- Apotea
- WWF
- MSC
- Kulturella influenser
- Forskning
- SJV
- SLV om nyttan vägd mot risk i att äta fisk

Reflektioner kring projektet

Viktigt att respektive tema som dyker ner i vilka som ska vara med. Vilka som inte ska vara med.

Hur man jobbar mellan grupper. Det finns ett stort överlapp. Styra hela projektet kommer vara. Det är viktigt att tydlig med hur mycker resurser.

Vilket är syftet och målsättning. SKapa en gemensamma målbild för vad vi ska åstadkomma. Återkommer syfter!

Tydligare ramar och hjälp på vägen vart vi ska.

>Börja varje möte med varför vi samlas. Så alla överens om det och kan jobba utefter det.

I bästa världar kan vi landa vad som är ekosystembaserad havsförvaltning i Stockholm skärgård.

Övriga reflektioner kring Skydd vs Turism

Man kan inte parkera sin bil i skyddad natur var som helst, varför kan man göras vid sjöss?

Använder försiktighetsprincipen, skydda det som är “oxeploaterad” och titta sen vad som finns

Hur får båtar röra sig i naturskyddsområden

Östersjön är allas!

Naturvärden måste vara i fokus
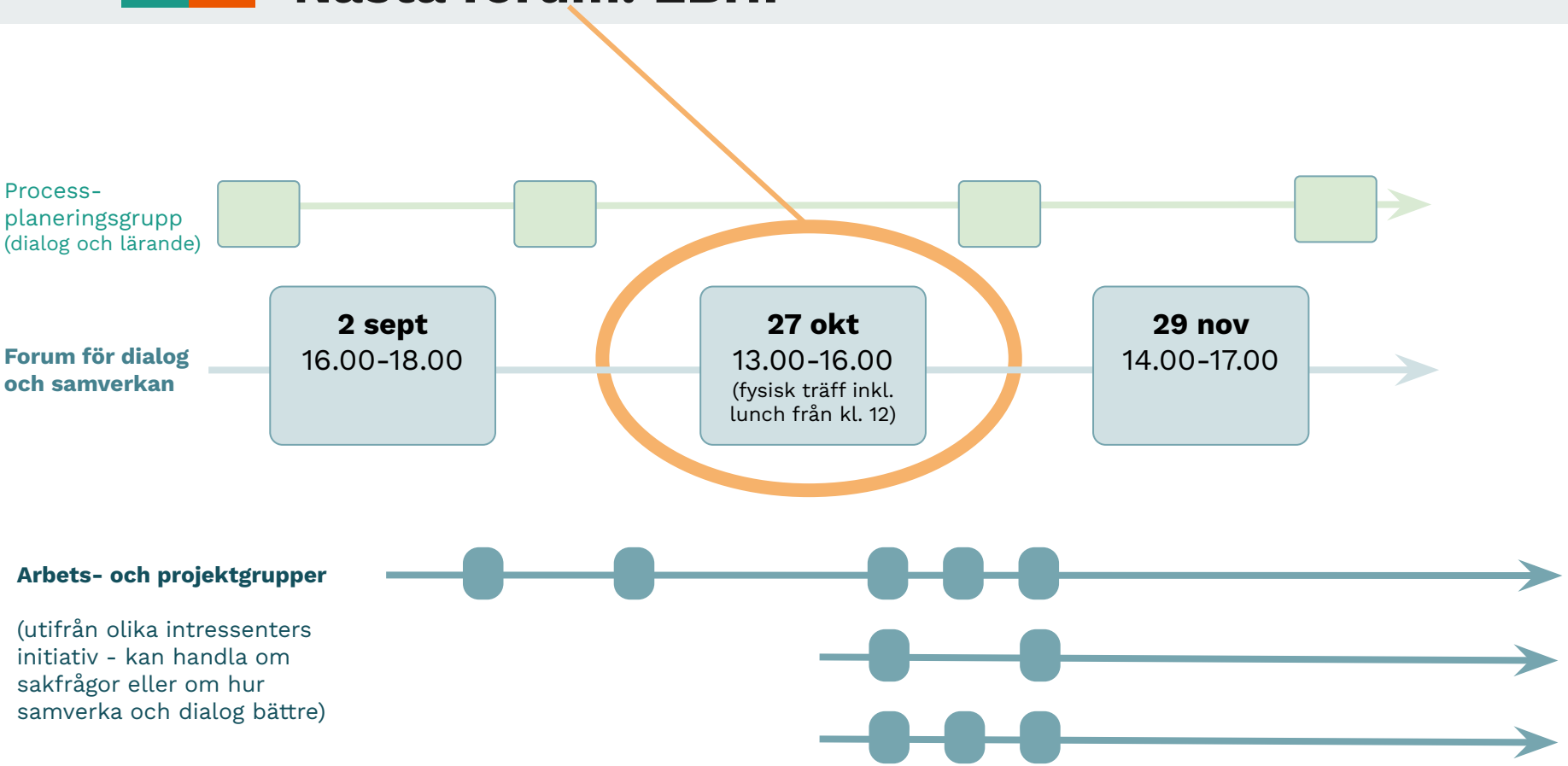
Nästa forum: EBHF